

DOI: <https://doi.org/10.54937/ssf.2025.24.3.39-46>

Možnosti vzdelávania nadaných žiakov s dvojitou výnimočnosťou a podpora ich rozvoja cez kooperatívne stratégie učenia

Educational Opportunities for Twice-exceptional Gifted Pupils and Supporting their Development Through Cooperative Learning Strategies

Gabriela Siváková

Abstract

The paper is devoted to the theoretical analysis of the phenomenon of double exceptionality in education, which represents a specific group of pupils combining giftedness with the presence of special educational needs. These pupils face unique challenges in the school environment that require a sensitive, differentiated and inclusive pedagogical approach. The aim of this paper is a theoretical analysis of the issue of education of pupils with dual exceptionality, its diagnostic aspects, the specificity of the educational needs of these pupils and the importance of supporting their cognitive and emotional development. In this context, the potential of some pedagogical strategies, such as cooperative teaching, is outlined, which, if implemented appropriately, can support the social integration and self-realisation of pupils with double exceptionality within the conditions of Slovak schools.

Keywords: Gifted pupils. Pupils with double exceptionality. Opportunities for the development of gifted pupils. Cooperative learning.

Úvod

Na Slovensku je vzdelávanie žiakov s intelektovým nadaním regulované Zákonom č. 245/2008 Z. z., a podrobnosti týkajúce sa diagnostiky a vzdelávania týchto žiakov upravuje Vyhláška č. 307/2008 Z. z., ktorú vydalo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky. Diagnostický proces, ktorý je realizovaný v centrách poradenstva a prevencie, slúži na potvrdenie prítomnosti výrazne nadpriemerných poznávacích schopností v jednej alebo viacerých intelektuálnych oblastiach, čo predstavuje základné kritérium pre identifikáciu intelektového nadania. Podľa uvedených právnych predpisov je žiak s nadaním zároveň považovaný za osobu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, čo si vyžaduje implementáciu odlišných vzdelávacích stratégií.

Card a Giuliano (2016) zdôrazňujú, že cieľom vzdelávania nadaných žiakov je, aby všetci mali možnosť rozvinúť svoj potenciál. Identifikácia nadania, by preto nemala byť jednorazovým procesom, ale skôr kontinuálnym sledovaním a hodnotením, ktoré zohľadňuje vývojové zmeny a nové prejavy schopností žiakov. Pravidelná spätná väzba a aktualizácia hodnotení zabezpečujú, že vzdelávacie programy sú prispôbené aktuálnym potrebám a potenciálu nadaných žiakov. Tento dynamický prístup umožňuje nielen presnejšiu identifikáciu nadania, ale aj efektívnejšiu podporu žiakov v ich osobnom rozvoji.

Žiak s nadaním v podmienkach slovenského školstva

Prijatie žiakov do zariadení pre nadaných je podmienené výsledkami diagnostiky, čím sa zabezpečuje, že dostanú prístup k adekvátnym podporným opatreniam v súlade so svojimi individuálnymi potrebami. Vzdelávanie nadaných žiakov sa v súčasnosti realizuje prostredníctvom rôznych metodických prístupov, ktoré sú zamerané na maximálny rozvoj ich potenciálu. Tieto prístupy sú založené na špecifických organizačných formách a úpravách vzdelávacieho obsahu, ktoré sa prispôbujú individuálnym potrebám žiakov s intelektovým nadaním. Medzi najčastejšie realizované formy vzdelávania patria homogénne vzdelávanie, prechodné kombinované vzdelávanie, individuálne/skupinové vyučovanie a vyučovanie v kmeňovej triede (Baranová, Márová, 2019).

Pri skúmaní špecifik výučby nadaných žiakov je nevyhnutné zamerať sa na prístupy, ktoré podporujú ich jedinečný intelektový a kreatívny potenciál. Nadaní žiaci často disponujú schopnosťami, ktoré si vyžadujú odlišné vzdelávacie postupy v porovnaní so štandardnými učebnými metódami. Tieto špecifiká výučby sa prejavujú v individuálnom prispôbovaní obsahu, tempa a metodík vzdelávania, pričom cieľom je maximalizovať rozvoj ich schopností a záujmov. Pre efektívne naplnenie týchto cieľov je potrebné implementovať stratégie vzdelávania, ktoré sú navrhnuté s ohľadom na špecifické potreby nadaných žiakov.

Podľa Ostatníkovej, Laznibatovej a Juráškovej (2003) je potrebné rozlišovať medzi rôznymi typmi nadaných žiakov, pričom niektorí sa môžu súčasne trápiť poruchami učenia. Takíto žiaci často vykazujú vysoké schopnosti v určitých oblastiach, zatiaľ čo v iných môžu zaostávať, čo vyžaduje diferencovaný prístup pri diagnostike a vzdelávaní. Jednou z hlavných priorít identifikácie nadania na Slovensku je spolupráca medzi školami, rodičmi a odborníkmi. Autorky taktiež vyzdvihujú význam tohto "partnerského vzťahu", ktorý umožňuje vytvoriť optimálny vzdelávací plán pre nadaného žiaka s poruchou učenia. Tento plán by mal byť flexibilný a prispôbený individuálnym potrebám dieťaťa. Je dôležité, aby identifikácia nadania nebola jednorazovým procesom, ale kontinuálnym sledovaním pokroku a potrieb žiaka. Pravidelné prehodnocovanie a úprava vzdelávacieho prístupu sú

nevyhnutné na zabezpečenie podpory, ktorá umožní nadaným žiakom s poruchami učenia plne rozvinúť svoj potenciál. Tento dynamický prístup tak umožňuje nielen presnejšiu identifikáciu nadania, ale aj efektívnejšiu podporu žiakov v ich osobnom rozvoji.

V slovenskom kontexte identifikácia nadania u žiakov predstavuje špecifický proces, ktorý zohľadňuje schopnosti, individuálne potreby a aj výzvy, vrátane porúch učenia. Laznibatová (2007) sa vo svojej klasifikácii zameriava na intelektovo nadané deti, ktoré podľa nej možno na základe ich výkonu a správania rozdeliť do kategórií: výnimočne nadané dieťa, bezproblémovo nadané dieťa, aktívne nadané dieťa, uzavreté nadané dieťa, aktívne nadané dieťa, uzavreté nadané dieťa, autisticky nadané dieťa, nadané dieťa s ADHD, nadané dieťa so špecifickým poruchami učenia, nadané dieťa s psychickými problémami, dvakrát výnimočne nadané dieťa, nedostatočne nadané dieťa, nevyhranené neodhalené nadané dieťa.

Vyššie sme stručne uviedli Laznibatovej (2007) typológiu, v ktorej nadané dieťa tvorilo jednu z položiek so špecifickými poruchami učenia. Touto témou sa zaoberá aj Machů (2010), ktorá uvádza, že do tejto kategórie patria najmä nadané deti s dyslexiou, dysortografiou a dysgrafiou. V populácii ide o pomerne veľkú skupinu. Nadaný žiak s týmito špecifickými poruchami učenia sa ťažko identifikuje, pretože sa u nich zreteľnejšie prejavuje ich nedostatok ako ich nadanie. Zvyčajne takíto žiaci kompenzujú svoj hendikep rozvíjaním svojich rozumových schopností a tak pôsobia na svoje okolie priemerným dojmom. Inou variantou je žiak, ktorý bol diagnostikovaný ako nadaný, ale v dôsledku zatiaľ neidentifikovaného nedostatku má množstvo školských problémov a zápasí so školským neúspechom. K tomuto veľmi nepriaznivému vývoju prispieva aj skutočnosť, že medzi učiteľmi stále pretrváva predstava, že dieťa so špecifickými poruchami učenia nemôže byť výnimočne intelektovo nadané. Preto sa učitelia často sústreďujú len na kompenzáciu žiakovho nedostatku a už nevenujú pozornosť rozvoju jeho nadania.

Špecifiká vzdelávania žiakov s dvojitou výnimočnosťou

Pri skúmaní možností a limitov edukácie nadaných žiakov s poruchami učenia je nevyhnutné najprv porozumieť charakteristikám nadaného žiaka a takisto porozumieť samotným poruchám učenia. Tieto poruchy predstavujú významné výzvy v procese vzdelávania, pričom ovplyvňujú spôsob, akým žiaci spracúvajú informácie a interagujú s učebným materiálom. Porozumenie špecifickým charakteristikám a prejavom týchto porúch je potrebné pre navrhovanie účinných vzdelávacích stratégií, ktoré zohľadňujú jedinečné potreby nadaných žiakov.

Dvojité výnimočnosť (angl. twice exceptional) predstavuje špecifickú kategóriu, ktorá zahŕňa žiakov s intelektovým nadaním v kombinácii s určitým

druhom špecifického znevýhodnenia. Táto problematika je relatívne novým predmetom vedeckého záujmu, pričom výraznejšiu pozornosť začala získavať v 80. rokoch 20. storočia (Baranová, Márová, 2019).

Napriek rastúcemu povedomiu o fenoméne dvojitej výnimočnosti zostávajú vzdelávacie potreby týchto žiakov v praxi často nedostatočne naplnené. Jedným z hlavných dôvodov je nejasnosť a nedostatočné zosúladenie ich individuálnych charakteristík, čo značne komplikuje proces ich včasnej a presnej identifikácie. Okrem problémov s diagnostikou pretrvávajú aj nejasnosti týkajúce sa aplikácie efektívnych didaktických metód, ktoré by čo najlepšie reagovali na špecifické potreby tejto skupiny. Žiaci s dvojitou výnimočnosťou bývajú často neidentifikovaní, pretože ich vysoko rozvinuté poznávacie schopnosti dokážu maskovať prejavy súčasného znevýhodnenia, čím nepatria jasne ani medzi žiakov s nadaním, ani medzi tých so špecifickými poruchami (Ronskley-Pavia, 2015). Pre pedagógov predstavuje identifikácia takýchto žiakov osobitnú výzvu, nakoľko je nevyhnutné venovať zvýšenú pozornosť jemným diagnostickým signálom. Po potvrdení dvojitej výnimočnosti musí vyučujúci súčasne reagovať na dve odlišné oblasti špeciálnych vzdelávacích potrieb. V oblastiach, kde žiak preukazuje silné stránky, by mal mať zabezpečené rovnaké príležitosti ako ostatní nadaní jedinci. Naopak, v oblastiach spojených so znevýhodnením je potrebné implementovať ciele intervencie a stratégie, ktoré podporia jeho úspešný vzdelávací rozvoj (Chivers, 2012). Pedagogická prax často vedie k tomu, že učitelia pracujúci so žiakmi s dvojitou výnimočnosťou kladú primárny dôraz na oblasti, v ktorých žiaci vykazujú znevýhodnenie, a tým zanedbávajú potenciál ich nadania. Mnohí autori zdôrazňujú potrebu komplexného prístupu, ktorý by zároveň kompenzoval slabiny a stimuloval rozvoj nadania. Takýto prístup by mal vychádzať zo systematickej spolupráce medzi rodičmi, pedagógmi a odborníkmi v oblasti poradenstva, pričom kľúčovým predpokladom je dôkladná individuálna analýza silných a slabých stránok každého žiaka.

Na základe platných ustanovení Školského zákona (245/2008 Z. z.) a Vyhlášky č. 307/2008 Z. z. je v súčasnosti okrem foriem vzdelávania k dispozícii aj viacero modelov vzdelávania a podpory nadaných žiakov, pričom hlavným cieľom je zabezpečiť maximálny rozvoj a optimálne využitie potenciálu každého žiaka. Pre túto skupinu jedincov sú navrhnuté prispôsobené vzdelávacie stratégie, ktoré zahŕňajú rôzne organizačné formy a úpravy učebného obsahu.

Vzdelávanie nadaných žiakov a tým aj žiakov s dvojitou výnimočnosťou si vyžaduje špecifické prístupy, ktoré im umožnia rozvíjať ich potenciál, kreativitu, schopnosť riešiť problémy a zároveň posilňovať sociálne zručnosti. Kooperatívne vyučovanie môže byť jednou z efektívnych metód, ktoré môžu byť úspešne aplikované aj v práci s nadanými žiakmi, pretože prepája kognitívny rozvoj s interakciou v skupine. Z dlhodobého hľadiska ide o cestu, ako nadaným žiakom ponúknuť náročné, podnetné a zároveň ľudsky rozvíjajúce vzdelávanie. Ak má byť škola miestom rozvoja potenciálu každého

žiaka, musí reflektovať aj potreby výnimočných detí. Kooperatívne vyučovanie je jednou z možností, ktorá túto rovnováhu dokáže sprostredkovať (Chivers, 2012).

V slovenskom prostredí sa tejto problematike venujú autori Dočkal, Duchovičová (2010), ktorí zdôrazňujú potrebu individualizácie vo vyučovaní nadaných. Kooperatívne vyučovanie preto predstavuje spôsob, ako efektívne prepojiť kognitívny rast s rozvojom sociálnych kompetencií. V dobre navrhnutom vyučovaní môže byť nadaný žiak nielen obohacovaný, ale aj obohacujúcim prvkom pre kolektív.

Jedným z kľúčových aspektov nadania je schopnosť efektívne riešiť problémy, ktorá sa často spája s kreativitou a inovatívnym myslením. Nadaní žiaci majú tendenciu hľadať originálne riešenia a neboja sa. Ako uvádza Renzulli (2005) nadaní žiaci často vykazujú vysokú mieru schopností, tvorivosti a vnútornej motivácie. Ich vzdelávanie by preto nemalo byť len o prehlbovaní učiva, ale aj o rozvíjaní kritického myslenia, samostatnosti a sociálnych kompetencií. Jednou z efektívnych stratégií, ako tieto potreby naplniť, môže byť napríklad, využívanie metód kooperatívneho vyučovania. Pre nadaných žiakov je takýto prístup výhodný, pretože im umožňuje rozvíjať argumentáciu, vedenie tímu aj empatiu. V skupinovej práci môžu byť napríklad lídrami, odborníkmi na určitú časť témy. Zároveň sa pomocou diferencovaných úloh môžu venovať náročnejšiemu obsahu alebo projektovej činnosti. Nadaní žiaci v kooperatívnych aktivitách nemusia stagnovať – naopak, často dochádza k synergickému učeniu, kde sa učia aj cez vysvetľovanie ostatným.

Zatiaľ čo vyššie uvedené definície sa zameriavajú skôr na produkty činnosti nadaného dieťaťa, Stehlíková (2016) vo svojej definícii nadaného jedinca pracuje s jeho emocionálnym vnímaním. Poznamenáva, že nadaní žiaci sú citliví až precitlivení a emocionálne založení, a v tom spočíva ich ďalšie špecifikum. Ich emócie, ktorými vnímajú a reagujú na seba a svet, sú intenzívne, bohaté, niekedy môžeme dokonca hovoriť o „emocionálnej víchrici“. Ukazuje sa, že práve táto oblasť je veľakrát zdrojom nedorozumení a osobných problémov nadaných, ktoré sa ťažko prekonávajú.

Na význam vplyvu emocionálnych a sociálnych faktorov, ktoré sú dôležité pri intelektovo nadaných žiakoch poukazuje aj Geršicová (2020). Zdôrazňuje skutočnosť, že nadaní žiaci často prejavujú empatickosť a schopnosť vcítiť sa do emocionálneho stavu druhých, čo zlepšuje ich schopnosť komunikovať s dospelými osobami a v školskom prostredí s rovesníkmi a učiteľmi. Napriek vysokej emocionálnej zrelosti sa však môžu stretnúť s výzvami pri zvládaní svojich emocionálnych reakcií, najmä ak sú konfrontovaní s frustrujúcimi situáciami alebo nepochopením zo strany okolia. Ako uvádza Machů (2010) negatívne prejavy nadaných žiakov môžu skomplikovať aj ich školskú dochádzku. Často sa jedná o konflikty s učiteľmi, či so spolužiakmi. Konkrétne prejavy môžu byť rôzne, od ignorácie vyučujúceho (žiak sa pozerá do okna a nevníma pokyny učiteľa – tu je vhodné spomenúť i tzv. „underachievers“, teda žiakov, ktorí o pozornosť nestoja, preto sa navonok správajú tak, že ich

nič nezaujíma, aj keď môžu byť veľmi nadaní, až po verbálne a iné dohady, kedy sa žiak snaží vyučujúceho dostať do nepríjemnej situácie kladením otázok, ktoré sa nevzťahujú k téme, alebo rôznymi nevhodnými poznámkami, ktoré narušujú vyučovanie. Zvládanie vypätých situácií, riešenie konfliktov, patologických javov, emočnej nestability, rôznych výchovno-vzdelávacích problémov, to je iba malá časť toho s čím sa dennodenne stretávajú pedagógovi zainteresovaní v edukačnom procese žiakov (Bellová, 2024).

Aj v tejto súvislosti predstavujú kooperatívne metódy vyučovania vhodný nástroj na rozvoj nielen kognitívnych, ale aj sociálno-emočných kompetencií nadaných žiakov. Práca v skupinách podporuje vzájomné učenie, rozvoj empatie, tolerancie a schopnosť konštruktívne komunikovať a riešiť konflikty. Zároveň umožňuje nadaným žiakom zaujať v skupine rôzne roly – od lídra po facilitátora – čím sa posilňuje ich sebahodnotenie a pocit zmysluplnosti v kolektíve. Kooperatívne prostredie vytvára priestor pre vyjadrenie vlastných názorov, rešpektovanie odlišností a spoločné hľadanie riešení, čo priaznivo vplyva na emocionálnu pohodu a pocit bezpečia v triede. Rovnaký názor zastáva aj Tišťanová (2024), ktorá uvádza, že emocionálna a sociálna pohoda v škole je stav, kde sa žiaci cítia bezpečne, akceptovaní a podporovaní vo všetkých aspektoch svojho školského života. Tento stav je nevyhnutný pre ich celkový rozvoj a schopnosť úspešne sa učiť.

Rovnako tu môže byť obzvlášť prínosné kooperatívne učenie tým, že ponúka štruktúru a podporu, ale zároveň poskytuje výzvy primerané schopnostiam žiakov s nadaním. Pomáha im vytvárať pozitívne sociálne väzby, znižovať riziko izolácie a zvyšovať školskú angažovanosť. Vytváraním pozitívnej skupinovej klímy a zdieľaním zodpovednosti za učenie sa zvyšuje ich motivácia a zmysel pre spolupatričnosť. V takýchto podmienkach sa môžu rozvíjať aj ich emocionálne a interpersonálne zručnosti. Dôležitá je však pripravenosť učiteľa na diferencované plánovanie a vhodný výber úloh. Jablonský (2006) upozorňuje, že už v začiatkových etapách kooperatívnych činností treba dôkladne preskúmať charakter interpersonálnych vzťahov v triede, jej psychologickú štruktúru. Vzdelávanie nadaných žiakov, preto predstavuje významnú oblasť pedagogickej praxe, ktorá si vyžaduje premyslený prístup zo strany učiteľa, keďže jeho odborná kompetencia výrazne ovplyvňuje výsledky výučby.

Okrem individuálneho prístupu k rozvoju nadania je nevyhnutné vytvoriť aj podnetné a zároveň priateľské školské prostredie. Ideálne podmienky v škole by mali rešpektovať jedinečnosť každého žiaka a zameriavať sa na podporu jeho silných stránok namiesto systematickej nápravy slabín (Portešová, 2011). Namiesto rutinných nápravných cvičení je vhodné podporovať aktívnu účasť žiakov, prispôsobivosť vyučovacieho procesu, dodržiavanie vysokých štandardov, tímovú prácu, aktívne počúvanie a osvojenie si stratégií riešenia konfliktov. Takýto prístup by mal byť implementovaný nielen prostredníctvom školských opatrení, ale aj úzko prepojený s podporou zo strany rodiny, ktorá zohráva kľúčovú rolu v celkovom rozvoji dieťaťa (Reis, Baum, Burke, 2014).

Záver

Vzdelávací program pre žiakov s dvojitou výnimočnosťou by mal predstavovať vyvážený a stimulujúci rámec, ktorý podporuje ich osobnostný rast a zároveň reflektuje špecifické vzdelávacie potreby vyplývajúce zo znevýhodnení. Kľúčovým aspektom je systematická integrácia informácií o individuálnych záujmoch, preferenciách, motivačných aspektoch a silných stránkach, ktoré môže poskytnúť rodina, čím sa zabezpečí, že plán bude prispôsobený jedinečnému profilu každého žiaka (Chivers, 2012).

Na Slovensku je podpora pre žiakov s dvojitou výnimočnosťou zabezpečená v rámci inkluzívneho vzdelávacieho systému. V praxi to znamená, že pre týchto žiakov sa vytvárajú Individuálne vzdelávacie programy (IVP), ktoré reflektujú ich špecifické potreby – teda nielen vysoké akademické schopnosti, ale aj poruchy učenia či iné znevýhodnenia. Tieto programy sú vypracovávané na základe Školského zákona č. 245/2008 Z. z. a vyhlášky č. 307/2008 Z. z., pričom do procesu tvorby a implementácie individuálneho vzdelávacieho plánu sú zapojení pedagógovia, odborní poradcovia aj rodiny žiakov.

Bibliografia

- Baranová, P., Márová, I. (2019). *Specifika vzdelávání žáků s dvojí výjimečností na prvním stupni základní školy*. Brno: Masarykova Univerzita. ISBN 978-80-210-9560-1.
- Bellová, S. (2024). Identifikácia problémov vychovávateľov v školskom klube detí. In: *Studia Scientifica Facultatis Paedagogicae Universitas Catholica Ružomberok*. Ružomberok: VERBUM – vydavateľstvo KU. ISSN 1336-2232. Roč. 23, č. 1 (2024), s. 45-50.
<https://doi.org/10.54937/ssf.2024.23.1.45-50>
- Card, D., Giuliano, L. (2016). Universal screening increases the representation of low-income and minority students in gifted education. In: *Proc. Natl. Acad. Sci. U.S.A.* [online]. Roč. 113, č. 48, s. 13678-13683.
<https://doi.org/10.1073/pnas.1605043113>
- Dočkal, V., Duchovičová, J. (2017). *Talent v škole: Metodický materiál pre riaditeľov a učiteľov ZŠ na edukáciu nadaných žiakov*. Bratislava: Raabe. ISBN 978-80-8140-267-8.
- Geršicová, Z. (2020). *Špeciálna pedagogika a inkluzívne vzdelávanie*. Dubnica nad Váhom: VŠ DTI, 2020. ISBN 978-80-8973-299-9.
- Chivers, S. (2012). Twice-exceptionality in the classroom. In: *Journal of Student Engagement: Education Matters*. [online]. Roč. 2, č. 1, s. 26-29.
<https://ro.uow.edu.au/jseem/vol2/iss1/5>
- Jablonský, T. (2006). *Kooperatívne učenie vo výchove*. Trnava: MTM Levoča. ISBN 80-89187-13-7.

- Laznibatová, J. (2007). *Nadané dieťa: jeho vývin, vzdelávanie a podporovanie*. Bratislava: Iris. ISBN 80-89018-53-X, s. 24.
- Machù, E. (2010). *Nadaný žák*. Brno: Paido. ISBN 978-80-7315-197-3.
- Ostatníková, D., Laznibatová, J., Jurášková, J. (2003). *Spoznajte nadané dieťa*. Bratislava: Asklepion. ISBN 80-7167-068-5.
- Portešová, Š. (2011). *Rozumově nadané děti s dyslexií*. Praha: Portál. ISBN 9788073679903.
- Reis, S. M., Baum, S. M., Burke, E. (2014). An Operational Definition of Twice-Exceptional Learners: Implications and Applications. In: *Gifted Child Quarterly*. [online]. Roč. 58, č. 3, s. 217-230.
<https://doi.org/10.1177/0016986214534976>
- Renzulli, J. S. (2005). The Three-Ring Conception of Giftedness: A Developmental Model for Promoting Creative Productivity. In: R. J. Sternberg & J. E. Davidson (Eds.), *Conceptions of Giftedness* (pp. 246-279). Cambridge: Cambridge University Press.
<https://doi.org/10.1017/CBO9780511610455.015>
- Ronksley-Pavia, M. (2015). A Model of Twice-Exceptionality: Explaining and Defining the Apparent Paradoxical Combination of Disability and Giftedness in Childhood. In: *Journal for the Education of the Gifted*. [online]. Roč. 38, č. 3, s. 318-340.
<https://doi.org/10.1177/0162353215592499>
- Stehlíková, M. (2016). *Život s vysokou inteligenci: průvodce pro nadané dospělé a nadané děti*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0101-6, s. 35.
- Tišťanová, K. (2024). Vytváranie prostredia pre emocionálnu a sociálnu pohodu – dôležitá zodpovednosť školy. In: *Studia Scientifica Facultatis Paedagogicae Universitas Catholica Ružomberok*. Ružomberok: VERBUM – vydavateľstvo KU. ISSN 1336-2232. Roč. 23, č. 3 (2024), s. 115-123. <https://doi.org/10.54937/ssf.2024.23.3.115-123>
- Vyhláška 307/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním. Zákon 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Príspevok je výsledkom riešenia vedecko-výskumnej úlohy KEGA 008KU-4/2025 Tvorba e-metodik a inštruktážnych videí na princípoch kooperatívnych metód učenia v druhom vzdelávacom cykle nového ŠVP v kontexte prierezových gramotností.

PhDr. Gabriela Siváková, PhD.

Katedra pedagogiky a psychológie

Katolícka univerzita v Ružomberku, Pedagogická fakulta

Hrabovská cesta 1, 034 01 Ružomberok

gabriela.sivakova@ku.sk